

14 104
Tackfärelse = Skrift

Öfwer

Hans Kongl. May:ß

Rättmätige och tappre Wapens lyckelige
framgång/hwarmed Gud/den Aldrahögste har beha-
gat dem uti det nästförflutne Fält: Tåget wälsigna och
betröna/ emot

Konungen i Bohlen

Och des Krigsföld/

Igenom den seger samma Drabbningen wid Pultouss
den 21. Aprilis

Och

Gröfringen af Staden Thorn

Den 4. Octobris sidsiledne/ så wäl som elliäst.

Efter

Hans Kongl. May:ß

Rådigste Befallning/

Upläsen uti alla Församlingar öfwer hela des Rike :

Swertige/ Stor: Furstendömet Finland/ och de där under-
lagde Hertigdömer/ Länder och Herrskaper/

den 12. Febr. Åhr 1704.

Cum Gratiâ & Privilegio Sac. Reg. Majestatis.

Stockholm/ tryckt uti Kongl. Boktr. hos Sal. Wankiffs Enckia
af J. H. WERNER.

Et lærer tveifwelsutan nogsamnt för
detta utaf the/ tijd efter annan utkomne
berättelser/ wara kunnigt och witterligit
samt med ödmjuk wyrdnad af allom för-
spott: huru som Gud den Aldrahögste/ icke
mindre uti dhett nästförledne/ än dhe förre Fälttogens/
hastwer så underligen behagat wälsigna Hans Kongl.
May:t/ Wår Allernådigste Konungs råttmätige Wa-
pen/ emot des Fiende/ Konungen i Pohlen/ med den ena
hårliga Segren efter den andra: näml. först wid Staden
Pultouff den 21 April. då Hans Kongl. May:t/ uppå
inhämtad säker kundskap/ at Fiendens Trouper, beståen-
de af otta Regimenter til Häst/ utwaldt godt Krigzfolck/
under Fältmarskalken Steinous commando, där hade
sitt Hufwud- Läger slagit / och i medlertid sökt/ genom
starkt antal Ryttare och Dragoner, wid Inloppet af
Bugströmen/ icke långt ifrån Byn Ocunin, om det sam-
ma sig försäkra/ mände finna godt/ den 18 ejusdem, bit-
tida om morgonen/ med en del af sin stridbara Krigz-
macht/ både til häst och fot / uti stillhet at upbryta ifrån
sitt Läger wid Staden Warschaw / hinnandes således/
efter twänne dagars hastigt togande/ til nästber:de ort/
hwarest Hans Kongl. May:t twang Fienden/ som ändå
hade ett Pass för sig/ at förlåta bem:te sin fördelachtige
Post/ och sökia sin räddning den wägen åt Hufwud-
Qwarteret öfwer bryggian och Elfwen Kra, 1² mil ifrån

Bugströmen; Hwarpå Hans Kongl. May:t/ lemnan-
des Jotfolcket tillbaka / som då en förmåtte följja /
flyndade sig emot astoneu med Cavalleriet och Drago-
nerne twidare fort / genom lyckeligit swimmande och wa-
dande/ först öfwer bem:te och sedan öfwer en annan Elf/
som löper uti Bug/ jämwäl genom otwågade moraser och
skogar/ at upsökia och förföljja Fienden hela den infall-
ne natten/ ochtat han/ tilljka med ett partie Litthauer/
låt sig mångestädes see / men blef dock snart med förlust
förjagad; Sedan nu Hans Kongl. May:t sålunda/ ef-
ter sex mihls tilbracht flyndesamt tågande/ i dagningen/
emot allas förmodan/ hinte fram för Pultouff / hwarest
bem:te Fältmarskalck hade stält sig i full Slacht-ordning/
men/märckiandes Hans Kongl. May:t oförsträckt an-
nalckande/ begynte strax at draga sig af/ och sökia sin
säkerhet in åt Staden; så satte Hans Kongl. May:t
med sine Troupes, honom tätt efter / trängde sig
tilljka med honom in i Staden/ öfwerända fastade hans
macht / och nederlade där af en stor del / förutan dem /
som genom Staden flydde / och öfwer Narefwa bro-
dels undankommo / dels uti strömmen fördräncktes;
men de öfrige togo sin tilflycht uti Hans K. May:t nåd
och blefwe frälste/så at Hans K. May:t. påberörde sätt/
allenast med en Officerares och 12 gemenas afgång/ er-
hölt öfwer Fienden en fullkommen Seger/och til widermåle
dåraf/jämte många des Generaler och Officerare, öfwer
700 Fångar/ tilljka med all deras Troß och tilrustning.

Se:

Sedermära hafwer H:s K. May:t i lika måtto allestädes
ålunda förstrött fienden/och förspillt des anslag/ at han/
nästan på ingen ort/ har antingen fördrifvit sig at afbjda
H:s K. May:t segersamma och tappre Wapens ankomst
och rättwisa hämd/eller/ churu soldärsk och manstarek han
sökt at angripa en och annan af H:s K. May:t utfär-
dade Troupes, funnat något särdeles winna/ utan måst
med fast större förlust/ blygd och nesa afswika. Imedler-
tid mände Hans Kongl. May:t ock skatta nödigt / at
låta en dehl af sin Krigsmacht gå til Hög-Pohlen och
andra angränsande orter/ at därifrån indrifiwa hwad
som behöfdes til underhåld af den samma/ och tillika un-
derstöda dhe wälsinnade af Republiques Länder och
ledemöter / hwilka icke wille bifalla deras Konungs o-
rättfärdige påbegynte Krig och skadeliga förbehawande
hwar wid ock alt har haft en god och lyckelig fram-
gång / efter Hans Kongl. May:t önskan.

Och emedan Fiendens Infanterie, af otta
Regimenter / hade sig infäst uti den fasta Staden
Thorn; Ty är Hans Kongl. May:t föränläten/ at ryck-
ta för den orten/ samt instängia och belågra sine däruti
liggiande Fiender; dock utan mening / at företaga eller
försökia något til fielswa Stadens och Borgerskapes
fördärf och undergång. Men eftersom desse fiendtelige
Troupes låte wara deras högsta alsware/ på alt sätt/
med ouphörligt skjutande och elljesi/ där utur at försöwa
hwariehandas fiendteligheter och onda stämplingar emot

23

Kongl.

Kongl. May:t dyra Persohn och Kongl. Hufvud-
quarter / så wäl som des Läger och Krigzfolck / dock
utan synnerlig skada; Hwarföre kunde Hans Kongl.
May:t icke undgå / at låta förfärdiga tienlige Batterier,
och alla til ett krafftigt och wärckeligit angrep erfodran-
de delar och tilredelser; och den 14 Sept. sidst. giöra en
begynnelse med Stadzens beskiutande och Elds inkastan-
de / hwilket ock hade en så efftertryckelig wärckan / at det
kostbara Rådhuset / med en del flere / inom någre timars
förlopp / blef i askalagdt / och hade hela den öfrige delen af
Staden ofehlbart funnat hända samma ödesmål och un-
dergång / om icke Hans Kongl. May:t den samme / af
anboren Kongl. nåd och mildhet / hade welat förskona;
Men på det lifwål Hans Kongl. May:t måtte win-
na sitt fattade ändemål / at twinga sina / därinne sig up-
pehållande Ziender / beslöt Hans Kongl. May:t med hög-
sta alfware / både at wilja beskiuta allenast sielfwe Fäst-
ningz wärcken / som ock derpå med oförskräckt stormande-
hand bemåchtiga sig den orten / och giöra ett kort slut
på sielfwe belågringen / hwar til ock alt stältes i behörig be-
redskap; hwilket / när Zienderna / som eljest förgiäfwes
wäntat på en dem / af deras Konung låfwad / men af
Wår Allernådigste Konungz tappre författningar alde-
les affkuren undsättning / förmärckte / trachtade dhe / ge-
nom tått in på hwarandra utskickade / och gjorde för-
slag och ansökningar / at handla om Stadens upgif-
twande / emot någre för sig fördelachtige wilkor / men /
me

medan dhe samma af wår nådigste Konung för ingen del wil-
le antagas / underkastade dhe sig Hans Kongl. May:t
segersamma Wapen på nåd och onåd / den 3 Octobr.
sidstl. kläckan 8 om aftenen / och undweke således / det
dem elljest hotande och förestående endtelige fördärfwet ;
Hwar på Hans Kongl. May:t strax lät intaga och be-
sätta Portarne af Fästningen / och den samme / tillika med
hela Garnisonen, den följande dagen fullkomligen eröf-
rade / wisandes likwål emot dhe öfwerwundne sine
Krigsfångar en aldeles oförmodad och i ewärdeliga ti-
der högst prisslig Kongl. nåd och mildhet ; i dy / at Hans
Kongl. May:t icke allenast Generals personerne / utan ock
alla Officerare skändt / jämte lifwet / deras wärjor mot
giftwen parol och försäkra / med Troß och Egendom / som
elljest war förwärfad. Denne Segern och öfwerwinnin-
gen kan och bör billigt skattas för Hans Kongl. May:t
så myckit glorieulare , priswärdigare och fördelachtig-
gare / som den samma / när man wil förbigå den tappra
och berömmvärde Generalen Bernhard v. Lievens afgång /
hwilken jämte några få i begynnelsen af belägringen / utaf
ett olyckeligit skott blef träffad / och af Hans Kongl.
May:t / så wål som hela Krigsmachten högeligen bekla-
gad / är allenast med en Lieutenants och 30 Gemeenes
förlust / worden erhållen ; men där emot har alt Fien-
dens Infanterie såmedelst förfallit i Hans K. May:t
händer : nämbl. Generalen Rebel, Gener: Majoren och
Commendanten Kanitz, Öfwerstarne GrefweReus och
Goltz

Goltz, jämte 300 Officerare, och gemene 1600 friße/och 2000 siuka/sedan wid paß öfwer 1200 under Belågringen äro omkomne / förutan 48 Metall- och 36 Järnstycken / samt åtskillige Falconetter, och således tillsammans 120. Stycken/med 8000 Musquetter, 2000 Centner Krut/jämte ett stort och rymligt förråd af annan Ammunition och Krigztilrustning; hwarigenom man ock/ nåst Gudz widare nådige bistånd och wålsignelse/wil förmoda många flera nyttige och fördelachtige påföljder/ til Hans Kongl. May:z orättmätiga Fiendes betwingande/ samt credits och krafters förswagande; men des egne tappre och seger samma Wapens/ samt högst beprislige anslagz och förchafwandes framgång och befrämjelse/ jämte ett åstundat hugneligit och fredeligit utslag på detta/ elljest widt utseende Polnische wärket; så at Hans Kongl. May:t sedan/ efter lyckeligit slut/ synes kunna få frijare händer/ at wända sina seger samma och tappre Wapen emot sin andre trolösa Fiende / Ryssen / och sökia i lika måtto öfwer honom fullföllja en rättfärdig hämd för des/ utan gifwen orsak/ föröfswade meenedige Fredzbrott/ samt ochristelige Tyrannie emot Kongl. May:z Länder och trogne Underfåtare.

Swarföre och såsom utaf alt detta företalde / så wäl som utaf dhe i nåst förflutne åhren / af Hans Kongl. May:t uträttade dråpeliga / underwårde och seger samma bedriffter och giärningar / ögonstenligen för-

förmärkes Guds/dens Allrahögstes/Guddomeliga nåd/
kraftige bistånd och beshynnerlige wård öfwer Hans
Kongl. May:t och des höga Kongl. Persohn/ utien
så rättfärdig Saak emot des Fiender / hwilka/ igenom
Guds särdeles tillåtelse/påtrungit Hans Kongl. May:t
detta beswärlige Kriget/ och/ förmodeligen lære i werl-
den lemna en märckwärdig efftersyn/ huru den rättwi-
sa Gud / förmedelst sin rättfärdige hämd i sinom tid
straffar falskhet / mehneed och blodgirughet; Alltså
har Hans Kongl. May:t/ till at gifwa Gudi allena
Äran / och betyga sin innerlige och wyrdsamme tack-
samhet / för en sådan des Guddomelige hielp och kraf-
tigste bistånd / samt wisa sin fasta och starke förtröstan
till den samma gode Guden/ om des ytterligare nådige
beskydd och medwärkan/ förordnat och påbudit denne
Allmänne Loff-och Tacksäijelse-Dagen/ och där til ut-
waladt så hårlige och tröstefulle Språk och meningar u-
tur den Helige Skrift at förklaras och utläggias / som
hwar och en/ til sin desto bättre uplysning och andachts
upwäckelse / samt hans Guddommeliga stora Namns
åra och innerliga åkallan/ med hugnad och wyrdnad
kan förmärckia ; Det åligger fördensfullt oss allom i ge-
mehn/ och hwar och en i synnerhet/ som sådant rätt-
sinneligen bör betänckia och behierta/ at wi/ som där
utaf med tiden wilje förwänta en wälsignad frucht til
en påföljande hugnelig/ hedersam och säker fred / samt
lycksalig wälfrefnad / efter alles wår plicht, och skyl-
dig

Goltz, jämte 300 Officerare, och gemene 1600 friske/och 2000 siuka/sedan wid pass öfwer 1200 under Belägringen äro omkomne / förutan 48 Metall- och 36 Järnstycken / samt åtskillige Falconetter, och således tillsammans 120. Stycken/med 8000 Musquetter, 2000 Centner Krut/jämte ett stort och rymligt förråd af annan Ammunition och Krigztilrustning; hwarigenom man också näst Gudz widare nådige bistånd och wälsignelse/wil förmoda många flera nyttige och fördelachtige påföljder / til Hans Kongl. May:ts orättmätiga Fiendes betwingande/ samt credits och krafterns förswagande; men des egne tappre och segersamma Wapens/ samt högst beprislige anslagz och förehaswandes framgång och befrämjelse/ jämte ett åstundat hugneligit och fredeligit utslag på detta/ elljest widt utseende Polniske wärket; så at Hans Kongl. May:t sedan/ efter lyckeligit slut / synes kunna få friare händer / at wända sina segersamma och tappre Wapen emot sin andre trolösa Fiende / Ryssen / och söka i lika måtto öfwer honom fullfölja en rättfärdig hämd för des/ utan gifwen orsak/ föröfswade meenedige Fredzbrott/ samt ochristeligen Tyrannie emot Kongl. May:ts Länder och trogne Undersåtare.

Hwarföre och såsom utaf alt detta företalde / så wäl som utaf dhe i näst förflutne åhren / af Hans Kongl. May:t uträttade dråpeliga / underwärde och segersamma bedriffter och giärningar / ögonstenligen för:

förmärkes Guds/dens Allbråhögstes/Guddomeliga nåd/
krafttge bistånd och besynnerlige wård öfwer Hans
Kongl. May:t och des höga Kongl. Persohn/ utien
så rättfärdig Saak emot des Fiender / hwilka/ igenom
Guds särdeles tillåtelse/påtwungit Hans Kongl. May:t
detta beswärlige Kriget/ och/ förmodeligen lære i werl-
den lemna en märckwärdig efftersyn/ huru den rättwi-
sa Gud / förmedelst sin rättfärdige hämd i sinom tid
straffar falskhet / mehneed och blodgirughet; Alltså
har Hans Kongl. May:t/ till at gifwa Gudi allena
Äran / och betyga sin innerlige och wyrdsamme tack-
samhet / för en sådan des Guddomelige hielp och kraf-
tigeste bistånd / samt wisa sin fasta och starke förtröstan
till den samma gode Guden / om des ytterligare nådige
beskydd och medwårkan/ förordnat och påbudit denne
Allmänne Loff-och Tacksäijelse-Dagen/ och där til ut-
waladt så hårlige och tröstefulle Språk och meningar u-
tur den Helige Skrifft at förklarar och utläggias / som
hwar och en/ til sin desto bättre uplysning och andachts
upwäckelse / samt hans Guddommelige stora Namns
ära och innerliga åkallan/ med hugnad och wyrdnad
kan förmärkia ; Det åligger fördensfull oss allom i ge-
mehn/ och hwar och en i synnerhet / som sådant rätt-
sinneligen bör betänckia och behierta/ at wij/ som där
utas med tiden wilje förwänta en wälsignad frucht til
en påföljande hugnelig/ hedersam och säker fred / samt
lycksalig wältrefnad / efter alles wår plicht, och skyl-

bighet emot Gud/och uti een trogen efterföljd af wår nå-
digste Konungz Christelige och högstprislige exempel/
samt underdånigste lydna för des allernådigste befallning/
utas wår innersta siäls grund hembäre en ödmjuk tack-
sägelse til den aldråhögste Gud/för all den stora nåd/och
måchtige hielp/ hwar med han hit in til/Hans Kongl.
Maj:t och des / til alles wårt försvar och beskydd an-
tagne/ och förde rättmätige Wapen/ bekrönt och wäl-
signat hafwer ; hwilket wij ock här med än ytterligare
giöra wiljom / prissandes och lofsiungandes HErrans
aldråheligste namn : Wij tackom HErranom af alt
hierta/ och förtäljom all hans under : Wij frögdom
oss / och ärom glade uti honom / öfwer hans hielp och
bistånd / och lofwom hans härliga namn / som är den
Aldråhögste: Wij bidjom ock den nådefulla Guden/ at
han alt framgent wille hafwa sin Guddomelige hägn
och wård öfwer sin Smorda/ wår allernådigste Ko-
nung/ beskydda des dyra Kongl. Person/ när Han i
HErrans wår Gudz namn reser Baneret up : HEr-
ren fullborde alla hans böner / och höre honom i sin hel-
ga Himmel ; hans högra hand hielper wäldeliga. Wij
förtrofstom oss alt framgent uppå HErrans måchtige
hand/ ifrån hwilken wår hielp kommer; ja/wår hielp
kommer ifrån HErranom / som himmel och jord gjort
hafwer. Den Aldråhögste wille ock beskydda sin wår-
diga Christenhet och dyrt köpta Församling/ jämte
wårt kära Fädernesland / och wara en eldzmur om
des

des gränkor / samt förlåna oss den ädla och dyrbara
 Freden / tillika med den hugnaden / at see vår allernå-
 digste / tappre och Seger samma Konung på sin Kongl.
 Thron / här hemma i sitt Rike / på det wi / och hela
 dess följje och Krigsmacht / efter många utståndne beswår /
 under hans Kongl. May:ts Christelige och beprislige
 Regemente / hwar med annan / kunna än ytterligare tie-
 na och lofwa vår Gud / som så stor salighet med
 Hans Kongl. May:t och oss allom gjort och bewist
 hafwer. Dhetta vårt ödmuika och innerliga Lof- och
 Tacksäiielse- Offer wiljom wij än yttermera fullfölja
 och stadfästa / då wij / upståendes hwar med annan /
 uti en brinnande andacht utbriste med vår
 wanliga Loffång:

G Gud wij lofwe tig.

TE-

TEXTER

Hvilka skola förklarar på Tacksjälsse-Dagen
den 12 Februarii Anno 1704.

Sttesången.

Deuter. 10. v. 20. 21.

HErran tin Gud skal tu fruchta; honom skal tu tienas;
til honom skal tu hålla tig/ och swåria wid hans
Namn. Han är titt lof och tin Gud/ den med tig
så stor och förfärlig ting giordt hafwer / såsom tin ö-
gon sedt hafwa.

Udgimåsan.

Psal. 66. v. 16. 17. 18. 19. 20.

Dimmer hijt / hörer til alle / I som Gud fruchten;
jag wil förtälja hwad han mine siäl giordt hafwer.
Til honom ropade jag med min mun; och prisade ho-
nom med min tunge. Om jag något orätt förhade i
mitt hierta / så worde HErrn mig en hörandes. Där-
före hörer mig Gud och achtar uppå min bön. Lofswad
ware Gud / den mina bön icke förkastar / eller wänder si-
na godhet ifrån mig.

Uftonsången.

Psal. 59. v. 17. 18.

MEn iag wil siunga om tina macht / och lofwa om
morgonen tina godhet: En tu åst mitt beskiärm och
tilflycht i mine nöd. Jag wil lossiunga tig min Tröst:
En tu Gud / åst mitt beskiärm och min gunstige Gud.

